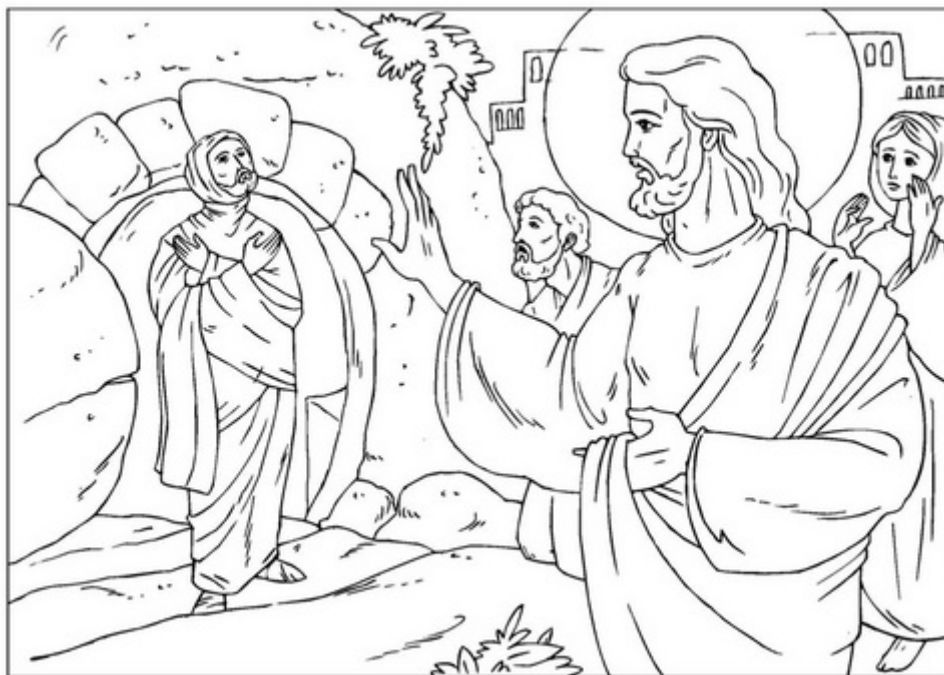

Το Σάββατο του Λαζάρου

Το Σάββατο του Λαζάρου είναι από τις μεγαλύτερες γιορτές της Ορθόδοξης Εκκλησίας και θεωρείται η «πρώτη γεύση» της Μεγάλης Εβδομάδας. Τη μέρα αυτή, ο Χριστιανισμός γιορτάζει την Ανάσταση του φίλου του Χριστού, του «αγέλαστου» Λάζαρου που ο Χριστός τον έφερε ξανά στη ζωή. Ωστόσο, σύμφωνα με την παράδοση, ο τρόμος για όσα είδε στον άλλο κόσμο ο Λάζαρος, άφησαν τόσο βαθιά σημάδια στη ψυχή του που δεν ξαναγέλασε ποτέ πια από τότε που αναστήθηκε.

Η Ανάσταση του Λαζάρου είναι μια γιορτή ιδιαίτερα αγαπητή στον ελληνικό λαό. Από τη μια άκρη της Ελλάδας ως την άλλη, πολλά έθιμα τιμούσαν αυτή τη μέρα. Ωστόσο με τα χρόνια οι εκδηλώσεις ξεχάστηκαν, με πολύ λίγες περιοχές της χώρας να τις διατηρούν ακόμη ζωντανές. Σήμερα έχουν διασωθεί ελάχιστα μόνο έθιμα.

Σύμφωνα με ένα έθιμο, την παραμονή της γιορτής, οι «Λαζαρίνες» ξεχύνονταν στα χωράφια, έξω από τα χωριά και μάζευαν λουλούδια που με αυτά θα στόλιζαν το καλαθάκι τους και γύριζαν από σπίτι σε σπίτι τραγουδώντας τα κάλαντα του Λαζάρου και εισέπρατταν μικρό φιλοδώρημα, χρήματα, αυγά, φρούτα ή άλλα φαγώσιμα. Επίσης στις περισσότερες επαρχίες της Ελλάδας, οι γυναίκες ζύμωναν για την ψυχή του Λαζάρου ανήμερα το πρωί ειδικά κουλούρια, τους «λαζάρηδες», τα «λαζαρούδια» ή και τα

«λαζαράκια» στα οποία έδιναν το σχήμα ανθρώπου τυλιγμένου σε σεντόνια, όπως ακριβώς παριστάνεται ο Λάζαρος στις εικόνες και στη θέση των ματιών έβαζαν δυο γαρίφαλα.

Στην Κύπρο τα παιδιά από την παραμονή του Σαββάτου του Λαζάρου έκοβαν ένα κλαδί ελιάς, στο ύψος ενός παιδιού περίπου, αφαιρούσαν τα κλαδιά και άφηναν ένα θύσανο στην κορυφή. Μάζευαν αγριολούλουδα και τα έδεναν στο γυμνό κλαδί φροντίζοντας να υπάρχει ποικιλία χρωμάτων. Με τη συνοδεία του παπά γύριζαν τα σπίτια του χωριού και έλεγαν το τραγούδι του Λαζάρου. Οι νοικοκυραίοι τους πρόσφεραν αυγά και τυριά για τις φλασούνες και τα κόκκινα αυγά του Πάσχα. Ό,τι μάζευαν το μοίραζαν στα δυο. Ένα μερίδιο έπαιρνε ο παπάς και το άλλο το μοιραζόντουσαν τα παιδιά. Στις πόλεις τα παιδιά έκαναν και αναπαράσταση της Ανάστασης του Λαζάρου από τον Κύριο. Ένα παιδί φορώντας στεφάνια από κίτρινες αγριομαργαρίτες, τα γνωστά μας σιμιλλούθκια, (που συμβόλιζαν το χρώμα του νεκρού), ξάπλωνε χάμου ανάσκελα με τα χέρια σταυρωμένα, κι' όταν έλεγε ο παπάς «Λάζαρε δέυρο έξω» σηκωνόταν αμέσως πάνω.

Για το τραγούδι του Λαζάρου υπάρχουν πολλές παραλλαγές με ποικιλία μορφής, σε στίχο, μελωδία και ρυθμό.

Το τραγούδι του Λαζάρου

(Παραδοσιακό Κυπριακό)

Έαρ ημίν επέφανεν, τοις πάσι το μηνύον
την του Λαζάρου έγερσιν, ξένον, φρικτόν σημείον.

Άνθη και ρόδα εύοσμα, κατάνυξις ψυχής τε,
και λέγω σας, ακροαταί, εις την χαράν να είσθε.

Ακούσατε την έγερσιν του τεταρταίου φίλου
και την χαράν, ην έλαβον αι αδελφαί εκείνου,

δια να καταλάβετε τι είναι Θεία Αγάπη
και πώς ψυχή λυτρώννεται από πικρόν τον Άδην,

ως και αυτός ο Λάζαρος, όστις είχεν αγάπην
με τον Δεσπότην τον Χριστόν, πολλήν, καθαρωτάτην.

Αρχίζω την διήγησιν κι όλοι ακροασθείτε
με πόθον και με προσοχήν, για να ωφεληθήτε.

Ο Λάζαρος κατήγετο από την Βηθανίαν
και τον Χριστόν εδέχετο με περισσήν φιλίαν.

Είχεν και δύο αδελφάς, την Μάρθαν και Μαρίαν,
είχον αγάπην περισσήν και καθαράν καρδίαν.

Αυτός λοιπόν ησθένησεν ασθένειαν μεγάλην
και πυρετός τον έβαλεν, κι είχεν μεγάλην ζάλην.

Μα ο Χριστός ευρίσκετο εις μίαν άλλην πόλιν
με όχλον πολυάριθμον ομού και αποστόλοι.

Τοις μαθηταίς του έλεγεν με την βραχυλογίαν,
«σηκούτε να υπάγωμεν πάλιν στην Βηθανίαν,
ο Λάζαρος κεκοίμηται και θέλω να κινήσω,
δια να πάγω προς αυτόν και να τον εξυπνήσω.»

Οι μαθηταίς δεν εννοούν το τί 'θελεν να είπη,
ο Λάζαρος απέθανεν, κι είναι μεγάλη λύπη,
ημέρες είναι τέσσερεις, που είναι πεθαμμένος
και εις τον τάφον βρίσκεται κ' είναι λαζαρωμένος.

Τότε λοιπὸν ξεκίνησαν να παν στην Βηθανίαν
οι αποστόλοι κι ο Χριστός και ὀλ' η συνοδεία.

Η Μάρθα τους προὔπαντά με θρήνους και με γόους
και προσκυνούσα τον Χριστόν, λέγει αυτούς τους λόγους:
«Ἄν ἦσο ὡδε, Κύριε, ο Λάζαρος, ο φίλος
ποτέ δεν θα απέθνησκεν το βέβαιον εκείνος.»

Κι ο Ιησούς μας ο Χριστός τότε συνεκινήθην:
«Μάρθα, Μαρία, μην κλαίτε, μόνον έχετε πίστιν
ο γαρ πιστεύων εις εμέ, καν αποθάνη, ζήσει.»

Λεγ' η Μαρία, «Κύριε, ξεύρω, ὄσ' αν αιτήσης,
Σου τα χαρίζει ο Θεός, αν θέλης και ορίσης».
Της λέγει «που τεθήκατε τον Λάζαρον τον φίλον,
υπάγετε ουν έμπροσθεν και δείξατέ μοι εκείνον».

Και παρευθύς επρόσταξεν τούτον να ποιήσουν,
τον λίθον εκ του μνήματος να τον αποκυλίσουν.

Επάνωθεν του μνήματος εστάθην και δακρύζει.
Κι ως άνθρωπος εδάκρυσεν με ευσπλαχνίαν,
να δείξει την συμπάθειαν και την επιεικείαν,
και ως Θεός εφώναξεν μίαν φωνήν μεγάλην,
«Λάζαρε, δεύρο έξελθε», κι ηκούσθην εις τον Ἄδην.

Ο Ἄδης αναστέναξεν, έτρεμεν, εφοβείτον,
ως ήκουσεν του Ιησού την θεϊκήν φωνήν του
τον Λάζαρον απέλυσεν ευθύς και τον αφίνει
και τον βιάζει μάλιστα μήπως εκεί απομείνη.

Εξήλθεν ουν ο Λάζαρος έξω λαζαρωμένος,
κίτρινος, μαύρος και χλωμός και τεταπεινωμένος.
Επρόσταξεν κι ελύσαν του τας χείρας και τας πόδας,
και πήγεν εις τον οίκον του μονάχος...

Μπορείτε να το ακούσετε στο

<https://www.youtube.com/watch?v=Bx1DzvuAELk>